FIL-PRIM AWLA TAL-QORTI ĊIVILI
SEDE KOSTITUZZJONALI

IMĦALLEF
ONOR. IAN SPITERI BAILEY LL.M. LL.D.

Illum, il-Ġimgħa, 28 ta' Ottubru, 2022

Kawża Nru. 7

Rik. Nru. 65/2021ISB

Jason Borg (K.I. 163872M)

Dottor Claudia Borg (K.I. 18876M)

Vs

Avukat tal-Istat

Segretarju Permanenti fi ħdan il-Ministeru għas-Saħħa

Awtorita` tad-Djar

Il-Qorti,

Rat ir-**Rikors** ta' Jason Borg et datat 9 ta' Frar 2021, li permezz tiegħu, talbu lil din il-Qorti sabiex:

*i. **Tiddikjara u Tiddeciedi** illi fil-konfront tar-rikorrenti l-operazzjonijiet tal-Ordinanza li Tirregola l-Tigdid tal-Kiri tal-Bini ossija l-Kap 69 tal-Liġijiet ta' Malta u bl-*

operazzjonijiet tal-Ligijiet vigenti qeghdin jaghtu dritt ta' rilokazzjoni lill-intimati Segretarju Permanenti fi hdan il-Ministeru ghas-Sahha u Awtorita' tad-Djar tal-fond 14 gja 9, Summit Square gja Birzebbuga Square, Birzebbuga waqt li qed jigu vjolati d-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti kif sanciti bl-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta, u l-Ewwel Artikolu ta' l-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropeja (l-Ewwel Skeda tal-Kap. 319 tal-Liġijiet ta' Malta), u ghar-ragunijiet fuq esposti u ta' dawk li ser jirrizultaw waqt it-trattazzjoni ta' dan ir-rikors ir-rikorrenti ghandhom jinghataw r-rimedji kollha li din l-Onorabbli Qorti jidhrilha xierqa fis-sitwazzjoni.

ii. ***Tiddikjara u Tiddeciedi*** *illi l-intimati jew min minnhom huma responsabbli ghal kumpens u danni kemm dawk pekunjarji kif ukoll dawk non pekunjarji sofferti mir-rikorrenti b'konsegwenza ta' l-operazzjonijiet tal-Kap 69 tal-Ligijiet ta' Malta talli ma kkreatx bilanc bejn id-drittijiet tas-sid u dawk tal-inkwilin stante li ma jirriflettux is-suq u l-anqas il-valur lokatizzju tal-proprjeta' in kwistjoni ai termini tal-Ligi.*

iii. ***Tillikwida*** *l-istess kumpens u danni pekunjarji u non pekunjarji kif sofferti mir-rikorrenti, ai termini tal-Ligi.*

iv. ***Tikkundanna*** *lill-intimati jew minn minnhom ihallsu l-istess kumpens u danni likwidati pekunjarji u non pekunjarji ai termini tal-Ligi, bl-imghax legali mid-data tal-prezentata tar-rikors odjern sad-data tal-effettiv pagament.*

U dan wara illi ppremettew:

1. *Illi r-rikorrenti huma s-sidien tal-proprjetà* ***14 gja 9, Summit Square gja Birzebbuga Square, Birzebbuga****, li huma jikru lill-intimat Segretarju Permanenti fi hdan il-Ministeru għas-Saħħa, ghall-uzu bhala Primary Health Care Clinic.*

2. *Illi l-fond in kwistjoni kien proprjetà parafernali ta' Mary Antoinette sive Antoinette Borg nee Bonnici, li mietet fit-**2 ta' Awwissu 2014** skond Certifikat tal-Mewt **"Dokument A"** hawn anness, u li l-wirt taghha ddevolva abbazi ta' testment fl-atti tan-Nutar Dottor Eric Wadge tal-**5 ta' Settembru 2013**, **"Dokument B"** hawn anness, u skond certifikati ta' testmenti hawn annessi u mmarkati bhala **"Dokument C"** u **"Dokument D"** fejn innominat lir-rikorrenti bhala eredi universali taghha.*

3. *Illi b'kuntratt tas-**27 ta' Jannar 2015** fl-atti tan-Nutar Dottor Eric Wadge, li kopja tieghu huwa hawn anness u mmarkat bhala **"Dokument E"**, il-fond in kwistjoni gie debitament denunzjat lid-Direttur Generali tat-Taxxi Interni.*

4. *Illi l-fond in kwistjoni kie gie rekwizizzjonat mill-Awtorita' tad-Djar biex jigi wzat bhala Primary Health Care Clinic versu l-kera ta' **€93.18c** fis-sena, u dan fl-ahhar tas-snin sebghin (70), u kif jirrizulta minn ricevuti hawn annessi u mmarkati bhala **"Dokument F"** u **"Dokument G"**, liema kera tithallas kull sitt xhur, kull l-1 ta' Mejju u kull l-1 ta' Novembru.*

5. *Illi l-mejta Mary Antoinette sive Antoinette Borg, legalment separata minn Dennis Borg, kienet akkwistat il-fond in kwistjoni b'kuntratt ta' divizjoni tal-**11 ta' Lulju 1979** fl-atti tan-Nutar Nicola Said, li kopja tal-insinwa tieghu qed tigi hawn annessa u mmarkata bhala **"Dokument H"**.*

6. *Illi Mary Antoinette sive Antoinette Borg isseparat minn ma zewgha b'kuntratt tat-**13 ta' April 2005** fl-atti tan-Nutar Dottor Liza Camilleri, hawn anness u mmarkat bhala **"Dokument I"**.*

7. *Illi kera li l-intimati qed ihallsu huwa dak stabbilit mill-ligi ossia **€93.18c** fis-sena, meta l-valur lokatizju tal-fond fis-suq huwa ferm aktar minn dak stabbilit bid-disposizzjonijet tal-Kap. 69 tal-Ligijiet ta' Malta .*

8. *Illi kif jirrizulta mis-sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali tal-11ta' Lulju 2016 fil-kawza rikors kostituzzjonali nru. 25/13 LSO fl-ismijiet "Rose Borg vs Avukat Generali et" li konfermat is-sentenza tal-Prim Awla tal-Qorti Civili (sede kostituzzjonali) tal-25 ta' Frar 2016 fl-istess ismijiet fejn il-Prim Awla tal-Qorti Civili kkonfermat illi r-rikorrenti ma kellhomx ghazla fis-salvagwardja tal-proprjeta' taghhom u mit-tehid sfurzat li huma kienu qed jissubixxu bir-rekwizizzjoni li giet mahruga kontra taghhom ghall-proprjetà in kwistjoni biex b'hekk il-'ftehim' xorta baqa' sfurzat u ma kienux qed jircievu kumpens xieraq skond is-suq ta' dak iz-zmien u wisq inqas tallum.*

9. *Illi dan ifisser illi r-rikorrenti ma setghu qatt jikru l-fond in kwistjoni u jircievu kera gusta stante li l-fond taghhom baqa' rekwizizzjonat u gew imgieghla fic-cirkostanzi biex jikru dan il-fond rekwizizzjonat lil Segretarju Permanenti fi hdan il-Ministeru għas-Saħħa*

10. *Illi lanqas ma bbenefikaw mill-awmenti fil-kera a tenur tal-Att X tal-2009 peress li dawn l-awmenti ma japplikawx ghal clinici. Il-kera ghalhekk hija fissa fil-ligi u ma tistax tinbidel minkejja li l-prezzijiet fis-suq dejjem joghlew u llum il-gurnata u anke dak iz-zmien ossia fis-sebghinijiet kienet u ghadha tesisti diskrepanza enormi bejn il-kera annwali fuq il-fond u r-redditu li l-istess fond kien igib f'suq hieles biex b'hekk din il-kirja tilledi d-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti stante li ma nzammx bilanc bejn id-drittijiet tas-sidien u dak tal-inkwilini.*

11. *Illi l-fond fis-suq hieles igib kera ta' mill-anqas €1,500 fix-xahar.*

12. *Illi effettivament bl-istat li hija l-ligi bir-rekwizizzjoni mahruga kontra taghhom, r-rikorrenti m'ghandhomx speranza reali li qatt jiksbu il-pussess effettiv tal-fond jew redditu reali tal-istess fond tul hajjiethom.*

13. *Illi la r-rikorrenti u lanqas l-antekawza minnhom ma qatt kienu taw il-kunsens hieles taghhom li l-fond jinkera kif fuq premess imma gew sfurzati jaghmlu hekk minhabba l-ligi ta' rekwizizzjoni vigenti stante li l-fond ma kienx dekontrollat u lanqas dekontrollabli.*

14. *Illi b'dan il-mod, ir-rikorrenti gew mqieghda u mcahhda mit-tgawdija tal-proprjeta' taghhom minghajr ma inghataw u qed jinghataw kumpens xieraq ghat-tehid tal-pussess ta' l-istess fond u dan peress illi l-kera li jithallsu bl-ebda mod ma hux qrib il-valur lokatizzju reali tal-istess fond kif jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza.*

15. *Illi l-privazzjoni tal-proprjeta' tar-rikorrenti hija lezjoni tad-dritt tal-proprjeta' kif protetta mill-Kostituzzjoni u l-Konvenzjoni Ewropea.*

16. *Illi r-rikorrenti m'ghandhomx rimedju effettiv ai termini tal-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea stante illi huma ma jistghux iziedu il-kera b'mod ekwu u gust skond il-valur tas-suq illum stante illi dak li effettivament huma jistghu jircievu huwa dak kif limitat bl-artikolu 1525 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta u tal-Kap 69 tal-istess Ligijiet ta' Malta .*

17. *Illi dan kollu gja gie determinat fil-kawzi Amato Gauci Vs Malta no. 47045/06 deciza mill-Qorti Ewropea tad-Drittijiet Fundamentali tal-Bniedem fil-15 ta' Settembru 2009 u Lindheim and others Vs Norway nru. 13221/08 u 2139/10 deciza fit-12 ta' Gunju 2012 u Zammit and Attard Cassar vs Malta applikazzjonu nru. 1046/12 deciza fit-30 ta' Lulju 2015.*

18. *Illi r-rikorrenti qed isofru minn nuqqas ta' "fair balance" bejn l-interessi generali tal-komunita' u l-bzonnijiet u protezzjoni tad-drittijiet fundamentali tal-bniedem kif deciz b' Beyeler vs Italy nru. 33202/96, J.A. Pye (Oxford) Ltd and J.A. Pye (Oxford) Land Ltd vs the United Kingdom [GC], nru. 44302/02, § 75, ECHR 2007-III) u ghalhekk hemm lezjoni tal-principju ta' proporzjonalita kif gie deciz f'Almeida Ferreira and Melo Ferreira vs Portugal nru. 41696/07 § 27 u 44 tal-21 ta' Dicembru 2010.*

19. *Illi r-regolamenti ta' kontroll tal-kera huma interferenza mad-dritt tas-sid ghall-uzu tal-proprjeta taghhom stante illi dawn l-iskemi ta' kontroll tal-kera u restrizzjonijiet fuq id-dritt tas-sid li jittermina l-kirja tal-inkwilin jikkostitwixxi kontroll tal-uzu tal-proprjeta' fit-termini tat-tieni paragrafu tal-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropea (vide Hutten-Czapska vs Poland [GC], nru. 35014/97, §§ 160-161, ECHR 2006-VIII, Bitto and Others vs Slovakia, nru. 30255/09, § 101, 28 ta' Jannar 2014 u R&L, s.r.o. and Others §108).*

20. *Illi barra minn hekk b'mod diskriminatorju l-Artikolu 1525 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta jiddistingwi bejn fondi kummercjali u kazini biex b'hekk dawn tal-ahhar lanqas igawdu minn awmenti rrizorji fil-kera kull sena.*

21. *Illi l-valur lokatizju tal-post huwa ferm oghla minn dak li l-ligi imponiet li r-rikorrenti ghandhom jircievu b'tali mod illi bid-dispozizzjonijiet tal-Artikolu 34, 37 u 45 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-Artikolu 14 u l-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropea il-Kap. 69 tal-Ligijiet ta' Malta kif emendat bl-Att XXXI tal-1995 u l-emendi li saru bl-Att X tal-2009 mhux biss ikkawzaw diskriminazzjoni imma wkoll jilledi d-drittijiet kostituzzjonali kif protetti taht l-Artikoli tal-Kostituzzjoni ta' Malta, kif ukoll ta' l-Artikolu 1 u 14 tal-Protocol Nru. 1 u l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja u ghalhekk il-Ligi fuq imsemmija ghandha tigi ddikjarata li tikser il-Kostituzzjoni ta' Malta u ghandha tigi emendata, kif del resto diga gie deciz mill-Qorti Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem fil-kawza Amato Gauci vs. Malta – deciza fil-15 ta' Settembru, 2009 u Zammit and Attard Cassar vs Malta deciza fit-30 ta' Lulju 2015 mill-Qorti Ewropea tad-Drittijiet Fundamentali tal-Bniedem.*

22. *Illi r-rikorrenti jhossu illi kemm ghax il-kiri jiggedded kull sena awtomatikament b'mod li ma jistghux jiehdu lura l-fond jekk mhux ghal ragunijiet li jahseb ghalihom il-Kap 69 tal-Ligijiet ta' Malta partikolarment Artikli 3,4, u 9 tal-istess Ordinanza kif ukoll ghax il-kera ma jistax jizdied jekk mhux kif jghid l-Artikolu 4 tal-Kap 69 tal-Ligijiet ta' Malta dan huwa bi ksur tal-jeddijiet taghhom imharsa taht l-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni*

ta' Malta u tal-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea ghall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali u l-Artikolu 14 tal-istess Konvenzjoni u dan billi huma b'mod diskriminatorju qed jigu privati u mcahhda mit-tgawdija tal-proprjeta' taghhom minghajr ma jinghataw kumpens gust ghal dan.

23. *Illi r-rikorrenti ghandhom jircievu d-danni minnhom subiti sia dawk pekunjarji u sia dawk non pekunjarji kif ukoll ghandhu jigi ordnat l-izgumbrament mill-intimati mill-fond in kwistjoni.*

Rat id-dokumenti esebiti mar-Rikors promotur (fol 7 sa 37);

Rat id-digriet tagħha (kif diversament preseduta) li permezz tiegħu il-kawża ġiet appuntata għall-15 ta' April 2021 f'12:00p.m.

Rat ir-**risposta** tal-**Avukat tal-Istat** intavolata fl-10 ta' Marzu 2021 (fol 42) li permezz tagħha eċċeppixxa:

Illi l-lanjanza tar-rikorrenti hija fis-sens illi bit-tħaddim tad-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu 69 tal-Liġijiet ta' Malta u anki bl-emendi fil-Liġi tal-2009, qed jiġu miksura fil-konfront tagħhom l-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta kif ukoll l-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll u dan billi qegħdin jiġu mċaħħda mit-tgawdija tal-fond "14, gja, summit square gja Birzebbuga Square, Birzebbuga", mingħajr ma qed jingħataw kumpens adegwat;

1. *Illi l-esponent jikkontesta l-allegazzjonijiet u l-pretensjonijiet tar-rikorrenti stante li huma kollha infondati fil-fatt u fid-dritt u dan għar-raġunijiet segwenti li qegħdin jingħataw mingħajr preġudizzju għal xulxin:*

2. *Illi in linea preliminari, ir-rikorrenti jridu iġġib prova tat-titolu tagħhom fuq il-proprjeta' in kwistjoni. F'dan ir-rigward jingħad ukoll illi r-rikorrenti ma jistawx jilmentaw dwar perjodi qabel ma huma saru sidien tal-proprjeta' in kwistjoni;*

3. *Illi jekk l-kuntratt tal-kera seħħ wara li daħal fis-seħħ il-Kapitolu 69 tal-Liġijiet ta' Malta, u għalhekk ir-rikorrenti jkunu daħlu għal ftehim lokatizju b'mod volontarju u bil-konsapevolezza tar-reġim legali li kien jiggverna dak il-ftehim dak iż-żmien. Allura għandu jipprevali l-prinċipju pacta sunt servanda;*

4. *Illi in kwantu l-azzjoni hija ibbażata fuq l-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta, it-talbiet tar-rikorrenti huma irreċevibbli fit-termini tal-artikolu 47(9) tal-istess Kostituzzjoni stante illi l-Kap. 69 tal-Liġijiet ta' Malta kien fis-seħħ qabel Mejju 1966 u għaldaqstant din il-Liġi ma tistax tkun soġġetta għall-applikazzjoni tal-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni;*

5. *Illi in linea preliminari wkoll in-nuqqas ta' applikabilita' tal-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni stante li fil-każ odjern ma hemm l-ebda teħid forzuż tal-proprjeta';*

6. *Illi in kwantu l-azzjoni hija bbażata fuq l-Ewwel artikolu tal-Ewwel protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea, it-talbiet tar-rikorrenti huma improponibbli in*

kwantu għall-perjodu qabel it-30 t'April 1987 u dan in vista ta' dak stipulat fl-artikolu 7 tal-Kap. 319 tal-Liġijiet ta' Malta;

7. *Subordinament u mingħajr preġudizzju għas-suespost u fil-mertu l-esponent jopponi t-talbiet avvanzati fir-rikors promotur u jirrileva illi ma seħħ l-ebda ksur tad-drittijiet fundamentali tal-bniedem fil-konfront tar-rikorrenti u dan għas-segwenti motivi li qegħdin jiġu avvanzati mingħajr preġudizzju għal xulxin;*

8. *Illi l-fond in kwistjoni huwa okkupat mill-intimat Segretarju Permanenti fi hdan il-Ministeru ghas-Sahha fuq bażi legali;*

9. *Illi ma hemm ebda ksur tal-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni u tal-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem stante li taħt il-Liġijiet tal-kera ma jseħħx 'teħid forzuz' jew obbligatorju tal-proprjeta' iżda kontroll biss tal-użu tagħha fil-parametri tal-Kostituzzjoni u tal-Konvenzjoni;*

10. *Illi dak li ġara fil-każ odjern huwa li l-Istat tramite il-Kap. 69 tal-Liġijiet ta' Malta irregolarizza sitwazzjoni ta' natura soċjali fl-ambitu tal-ġid komuni b'dana pero' li baqgħu impreġudikati d-drittijiet tas-sidien qua proprjetarji tal-fondi;*

11. *Illi l-istat igawdi diskrezzjoni wiesgħa fl-apprezzament ta' ħtiġijiet soċjali tal-pajjiż u fl-għażla tal-miżuri li għandhom jittieħdu sabiex jiġu ndirizzati dawk il-ħtiġijiet soċjali, speċjalment f'każijiet fejn dawk il-miżuri huma tali li jikkontrollaw l-użu tal-proprjeta' u mhux li jċaħħdu lis-sid mill-proprjeta'.*

    *Illi recentament il-Qorti ta' Strasburgu fis-sentenza **Aquilina v. Malta** deciza fid-9 ta' Gunju 2020 (applikazzjoni numru: 40246/18) kkunsidrat illi:*

    "<u>The Court reiterates that State control over levels of rent falls into a sphere subject to a wide margin of appreciation by the State and its application may often cause significant reductions in the amount of chargeable rent."</u>

12. *Illi tali diskrezzjoni tal-leġislatur m'għandiex titbiddel sakemm din ma tkunx manifestament mingħajr bażi raġjonevoli. Kif spjegat fis-suespost l-esponent jisħaq li fil-każ odjern hemm bażi raġjonevoli li tiġġustifika l-promulgazzjoni tal-lesġislazzjoni li tinsab taħt skrutinju fil-kawża odjerna;*

13. *Illi jingħad ukoll illi l-Qorti m'għandiex il-funzjoni leġislattiva li tiffissa l-kera iżda dik li twettaq il-liġi li tirregola l-kera;*

14. *Illi bid-dħul tal-emendi l-ġodda fl-2009 fil-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta, il-kera li r-rikorrenti jistghu jdaħħlu mhux ser tibqa' staġnata għal dejjem iżda ser togħla kull <u>tliet snin</u> b'mod proporzjonali skont id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 1531Ċ tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta. Illi minn dan jirriżulta wkoll illi bl-emendi introdotti bl-Att X tal-2009 il-pożizzjoni tar-rikorrenti ġiet miljorata minn dak meta saret il-kirja u għaldaqstant ir-rikorrenti ma jistghux jallegaw ebda ksur tad-drittijiet fundamentali tagħhom;*

15. *Illi l-Qorti Ewropea stess fil-ġurisprudenza tagħħa fosthom fil-każ ta'* ***Amato Gauci vs Malta***[1] *rrikonoxxiet li "State control over levels of rent falls into a sphere subject to a wide margin of appreciation by the State and its application may often cause significant reductions in the amount of rent chargeable." Għalhekk anke' jekk fil-każ odjern jirriżulta li l-kera dovuta lir-rikorrent hija inferjuri għall-valur lokatizju fis-suq, dan it-tnaqqis huwa kontro-bilanċjat bil-marġini wiesgħa tal-Istat li jilleġisla fil-kuntest ta' miżuri soċjali;*

16. *Illi jsegwi għalhekk, fl-umli fehma tal-esponent, li fil-każ odjern din l-Onorabbli Qorti m'għandiex tevalwa din il-Liġi fil-kuntest prinċipalment ta' spekulazzjoni tal-proprjeta' imma għandha tiskrutinja u tapplika l-Liġi fil-qafas aktar wiesgħa u cioe' l-aspett tal-proporzjonalita' fid-dawl tar-realta' ekonomika u soċjali tal-pajjiż in ġenerali;*

17. *Ulterjorment jiġi rilevat illi fi kwalunkwe każ l-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll ma jikkonċedi ebda dritt li xi ħadd jirċievi profitt. Inoltre, fil-każ odjern mill-aspett tal-proporzjonalita' l-Liġi għandha tiġi applikata f'sens wiesgħa u cioe' fid-dawl tar-realta' ekonomika u soċjali tal-pajjiż in ġenerali u mhux sempliċiment a bażi ta' konsiderazzjonijiet ta' spekulazzjoni tal-proprjeta' in kwistjoni;*

18. *Illi dejjem mingħajr preġudizzju għas-suespost, dato ma non concesso li din l-Onorabbli Qorti jidhrilha li kien hemm xi ksur tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti, fatt li qed jiġi kontestat, l-esponent jirrileva li fiċ-ċirkostanzi tal-każ, dikjarazzjoni ta' ksur hija suffiċjenti u ma hemmx lok għal rimedji oħra mitluba mir-rikorrenti.*

19. *Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.*

Rat ir-**risposta** tal-intimata **Awtorita` tad-Djar** intavolata fis-16 ta' Marzu 2021 (fol 47) li permezz tagħha eċċeppiet:

Illi it-talbiet tal-atturi huma infondati fil-fatt u fid-dritt;

Illi qabel xejn l-atturi iridu jipprovaw it-titolu taghhom u jipprovaw ukoll li ma hemm ebda sidien ohra tal-fond mertu tal-kawza u f' kaz li l-atturi akkwistaw il-fond b' titolu oneruz, u inter vivos, allura ma hemm ebda lezjoni kostituzzjonali;

Illi drittijiet fundamentali u id-dritt ta' azzjoni ghal-lezjoni ta' drittijet fundamentali ma jistghux jigu trasferiti la inter vivos u la causa mortis ghaliex dawk huma drittijiet moghtija personalment lil min ikun issubixxa il-lezjoni. Dawn id-drittijiet huma extra commercium u mhux trasferibbli. Kieku drittijiet fundamentali jistghu jigu trasferiti inter vivos jew causa mortis, peress li tali drittijiet m' humiex preskrivibbli allura jista' jaghti l-kaz li l-Istat jigi anka imfittex ghall-lezjoni per ezempju ta' arresti illegali li graw il-fuq minn mitt sena ilu;

---

[1] App Nru 47045/06 deċiż 15/09/2009

Fil-kaz li l-attur akkwista il-fond b' titolu oneruz, u inter vivos, allura ma hemm ebda lezjoni kostituzzjonali; u fil-kaz li wiret il-fond ma hemm ebda lezjoni li seta sofra qabel ma wiret u dan hekk kif jinghad fis-sentenza deciza quddiem il-Prim' Awla tal-Qorti Civili (Sede Kostituzzjonali) fit 3 ta' Dicembru 2020 ***Doreen Grima et. vs Awtorita` tad-Djar et (Rik nru.167/2019 GM)****;*

Illi jekk l-atturi ma kinux is-sidien meta sehhet l-allegata lezjoni kostituzzjonali allura huma ma ghandhom ebda locus standi f' din il-kawza u ghalhekk ir-rikors huwa null;

Illi ma kien hemm xejn hazin fil-hrug tal-Ordni ta' Rekwizizzjoni u intant anke hawn ma gewx ezawriti ir-rimedji ordinarji ghaliex hadd ma ipproceda biex tigi sindakata gudizzjarjament id-diskrezzjoni amministrattiva li ittiehdet meta hargu l-ordnijiet;

Illi Ordni ta' Rekwizizzjoni ma tledix id-drittijiet kostituzzjonali u hija permessa biex tara li jkun hemm tqassim gust tal-gid fil-pajjiz. Il-kostituzzjoni taghti id-dritt lill-istat li jillimita id-drittijiet tal-propjeta` basta jkun hemm proporzjonalita` bejn il-limitazzjoni fuq id-dritt u il-kumpens imhallas;

Illi tant ma hemm ebda lezjoni u ebda piz zejjed li kien qed jingarr mill-atturi li din l-azzjoni inbdiet biss hafna snin wara li kienet harget l-ordni ta' rekwizizzjoni cioe fit-12 ta' Marzu 1971 – xejn inqas minn 50 sena wara l-Ordni ta' Rekwizizzjoni;

Illi l-atturi stess jghidu li il-fond mertu tal-kawza ghadda s'ghandhom permezz ta' testment minghand is-sid originali cioe Mary Antoinette Borg li kienet accettat l-inkwilini fil-fond mertu tal-kawza. Allura l-antekawzi stess ma hassitx xi lezjoni ta' drittijiet fundamentali tal-bniedem peress li qatt ma' bdiet proceduri sabiex tawmenta l-kera jew biex terga' tiehu l-propjeta` lura u intant l-atturi kienu jafu li gewwa l-fond jirrisjedu l-inkwilini konvenuti u dan ghandu jimmilita kontra l-atturi;

Illi iz-zmien li l-atturi hallew li jghaddu biex bdew dawn il-proceduri juru li fil-verita` anke huma ma hassewx li kien hemm lezjoni ghax min ihoss lezjoni dwar drittijiet tal-bniedem soltu jagixxi b' mod tempestiv. Ghalhekk dan it-trapass ta' zmien ghandu ukoll jimmilita kontra l-atturi;

Illi l-atturi stess jikkonfermaw fir-rikors promotur taghhom li l-kera kienet tghaddi direttament lilhom u ghal dan l-Awtorita` esponenti m'ghandhiex tahti il-ghaliex hemm relazzjoni bejn sid u inkwilin;

Illi hu importanti li jigi emfasizzat il-fatt illi l-fond in kwistjoni qieghed jigi uzat illum il-gurnata biex jaghti servizz pubbliku u cioe` dak li ghandu x' jaqsam mas-sahha – u ghalhekk huwa evidenti li l-uzu li qed isir minnu huwa wiehed important ghal pajjiz kollu. Dan jinghad b' aktar sahha specjalment f' dawn iz-zminijiet fejn l-oqsma tas-sahha u l-kura huma essenzjali ghall-gid tal-pajjiz;

Illi l-atturi fit-tieni u fit-tielet talba ihalltu kumpens ghall-lezjoni ta' drittijiet fundamentali ma' azzjoni ta' danni. Imma dan mhux permess mill-ligi – l-atturi ma messhom qatt halltu wahda mal-ohra. Huma kien messhom ghazlu triq

wahda. Din il-Qorti ma ghandiex taghti u takkorda danni. Fil-fatt anke fejn il-Qorti issib li jkun hemm sproporzjonalita' bejn il-limitazzjonijiet tad-dritt u il-kumpens, l-istess Qorti qatt ma tuza il-valur lokatizju fis-suq miftuh biex tillikwida il-kumpens xieraq biex jispurga il-lezjoni kostituzzjonali;

Illi l-atturi ma sofrew xejn jew jekk sofrew lezjoni dina kienet minima u dan anke tenut kont taz-zmien li hadu biex bdew dawn il-proceduri u ghalhekk it-talbiet kollha ghandhom jigu respinti bl-ispejjez kontra l-atturi.

Rat ir-**risposta** tal-intimat **Segretarju Permanenti fi Ħdan il-Ministeru Għas-Saħħa** intavolata fis-26 ta' Marzu 2021 (fol 51) li permezz tagħha eċċeppixxa:

1. *Illi l-esponent qiegħed jikkontesta l-allegazzjonijiet u l-pretensjonijiet tar-rikorrenti stante li huma kollha infondati fil-fatt u fid-dritt u dan għar-raġunijiet segwenti li qegħdin jingħataw mingħajr preġudizzju għal xulxin:*

2. *Illi in linea preliminari r-rikorrenti iridu iġibu prova tat-titolu tagħhom fuq il-proprjeta' in kwistjoni. F'dan ir-rigward jingħad ukoll illi r-rikorrenti ma jistawx jilmentaw dwar perjodi qabel ma huma saru sidien tal-proprjeta' in kwistjoni;*

3. *Illi l-esponent huwa "sempliċi inkwilin" tal-fond indikat fir-rikors tal-atturi ċioe´"14, gja, summit square gja Birzebbuga Square, Birzebbuga", u għaldaqstant ċertament l-esponent ma jistax jitqies responsabbli għal allegat ksur tad-drittijiet fundamentali tal-bniedem fil-konfront tar-rikorrenti;*

4. *Illi in kwantu l-azzjoni hija ibbażata fuq l-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta, it-talbiet tar-rikorrenti huma irreċevibbli fit-termini tal-artikolu 47(9) tal-istess Kostituzzjoni stante illi l-Kap. 69 tal-Liġijiet ta' Malta kien fis-seħħ qabel Mejju 1966 u għaldaqstant din il-Liġi ma tistax tkun soġġetta għall-applikazzjoni tal-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni;*

5. *Illi in linea preliminari wkoll in-nuqqas ta' applikabilita' tal-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni stante li fil-każ odjern ma hemm l-ebda teħid forzuż tal-proprjeta';*

6. *Illi in kwantu l-azzjoni hija bbażata fuq l-Ewwel artikolu tal-Ewwel protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea, it-talbiet tar-rikorrenti huma improponibbli in kwantu għall-perjodu qabel it-30 t'April 1987 u dan in vista ta' dak stipulat fl-artikolu 7 tal-Kap. 319 tal-Liġijiet ta' Malta;*

7. *Illi ma hemm ebda ksur tal-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni u tal-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem stante li taħt il-Liġijiet tal-kera ma jseħħx 'teħid forzuz' jew obbligatorju tal-proprjeta' iżda kontroll biss tal-użu tagħha fil-parametri tal-Kostituzzjoni u tal-Konvenzjoni;*

8. *Illi dak li ġara fil-każ odjern huwa li l-Istat tramite il-Kap. 69 tal-Liġijiet ta' Malta irregolarizza sitwazzjoni ta' natura soċjali fl-ambitu tal-ġid komuni b'dana pero' li baqgħu impreġudikati d-drittijiet tas-sidien qua proprjetarji tal-fondi;*

9. *Illi tali diskrezzjoni tal-leġislatur m'għandiex titbiddel sakemm din ma tkunx manifestament mingħajr bażi raġjonevoli. Kif spjegat fis-suespost l-esponent jisħaq li fil-każ odjern hemm bażi raġjonevoli li tiġġustifika l-promulgazzjoni tal-lesġislazzjoni li tinsab taħt skrutinju fil-kawża odjerna;*

10. *Illi jingħad ukoll illi l-Qorti m'għandiex il-funzjoni leġislattiva li tiffissa l-kera iżda dik li twettaq il-liġi li tirregola l-kera;*

11. *Illi jsegwi għalhekk, fl-umli fehma tal-esponent, li fil-każ odjern din l-Onorabbli Qorti m'għandiex tevalwa din il-Liġi fil-kuntest prinċipalment ta' spekulazzjoni tal-proprjeta' imma għandha tiskrutinja u tapplika l-Liġi fil-qafas aktar wiesgħa u cioe' l-aspett tal-proporzjonalita' fid-dawl tar-realta' ekonomika u soċjali tal-pajjiż in ġenerali;*

12. *Ulterjorment jiġi rilevat illi fi kwalunkwe każ l-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll ma jikkonċedi ebda dritt li xi ħadd jirċievi profitt. Inoltre, fil-każ odjern mill-aspett tal-proporzjonalita' l-Liġi għandha tiġi applikata f'sens wiesgħa u cioe' fid-dawl tar-realta' ekonomika u soċjali tal-pajjiż in ġenerali u mhux sempliċiment a bażi ta' konsiderazzjonijiet ta' spekulazzjoni tal-proprjeta' in kwistjoni;*

13. *Salv eċċezzjonijiet ulterjuri kemm il-darba jirriżulta n-neċessita' fil-mori tal-kawża.*

Rat illi fl-udjenza tat-22 ta' Ġunju 2021, id-difensur tar-rikorrenti talab in-nomina ta' Perit sabiex jistma l-valur lokatizju tal-fond fis-suq mis-sena 1966 sal-preżentata tar-rikors odjern b'intervalli ta' ħames snin.

Rat illi d-difensur tal-Avukat tal-Istat iddikkjara li l-istima għandha tkun mill-1987 sal-preżentata tar-rikors odjern u ċioe` mid-dħul fis-seħħ tal-Konvenzjoni Ewropeja.

Rat illi id-difensuri tal-Awtorita` tad-Djar jaderixxu ruħhom mal-posizzjoni tal-Avukat tal-Istat.

Rat ukoll illi fl-udjenza tat-22 ta' Ġunju 2021, il-Qorti laqgħet it-talba tal-intimati l-Avukat tal-Istat u l-Awtorita tad-Djhar sabiex iressqu risposta ulterjuri stante l-emendi introdotti bl-Att XXIV tal-2021.

Rat ukoll illi fl-udjenza tat-22 ta' Ġunju 2021, id-difensur tar-rikorrenti iddikjara, li salv għal dak li ser jingħad fir-risposti ulterjuri u r-rapport tal-Perit, m'għandux aktar provi xi jressaq għal patroċinata tiegħu.

Rat ir-Risposta Ulterjuri tal-**Avukat tal-Istat** intavolata fl-24 ta' Ġunju 2021 (Fol 58) li permezz tagħha eċċepixxa s-segwenti:

1. *Illi bla ħsara għal dak ġia eċċeppit, mal-miġja tal-**artikolu 4A tal-Kapitolu 69 tal-Liġijiet ta' Malta**, ir-rikorrenti ma jistghux iżjed jilmentaw dwar il-fatt li l-kirja in kwestjoni ma tistax togħla b'mod proporzjonat. Bis-saħħa ta' dan l-artikolu, r-rikorrenti jistghu jitolbu lill-Bord li Jirregola l-Kera, li l-kera tiġi miżjuda għall-ammont li ma jaqbiżx it-tnejn fil-mija (2%) fis-sena tal-valur ħieles tas-suq miftuħ tad-dar ta' abitazzjoni fl-1 ta' Jannar tas-sena li matulha tiġi mressqa t-talba għaż-żieda fil-kera. Żieda fil-kera bir-rata*

*qrib it-2% żżomm bilanċ tajjeb bejn l-interessi tas-sidien u tal-kerrej u dan partikolarment meta jkun hemm preżenti għanijiet leġittimi meħuda fl-interess pubbliku, bħalma huwa f'dan il-każ. F'każijiet bħal dawn il-kumpens dovut lis-sidien minħabba l-indħil fit-tgawdija ta' ħwejġhom, jigbdu lejhom ammont li jkun ferm inqas mill-valur sħiħ tas-suq. Illi b'żieda ma dan kollu, skont l-istess **artikolu 4A tal-Kapitolu 69 tal-Liġijiet ta' Malta**, sidien bħar-rikorrenti jistgħu jitolbu li jieħdu lura l-post u ma jġeddux il-kirja, jekk juru l-inkwilini ma ħaqqhomx protezzjoni mill-Istat;*

2. *Illi konsegwentement u kemm il-darba din l-Onorabbli Qorti jidrilha li l-intimati qed jokkupaw l-fond in mertu bis-saħħa **Kapitolu 69 tal-Liġijiet ta' Malta**, din l-Onorabbli Qorti m'għandiex issib ksur tal-**artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta** u tal-**Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea** wara d-dħul fis-seħħ tal-**Att XXIV tal-2021.** Għall-istess raġunijiet din il-Qorti lanqas m'għandha tiddikjara li d-dispożizzjonijiet tal-**Kapitolu 69 tal-Liġijiet ta' Malta** huma nulli u mingħajr effett fil-konfront tal-kirja ta' bejn il-partijiet. Konsegwentement din l-Onorabbli Qorti lanqas ma għandha tgħaddi biex tiddikjara li l-intimata ma tistax tistrieħ aktar fuq id-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu 69 tal-Liġijiet ta' Malta;*

Rat ir-Risposta Ulterjuri tal-**Awtorita` tad-Djar** intavolata fl-24 ta' Ġunju 2021 (Fol 60) li permezz tagħha eċċepixxiet s-segwenti:

Illi b'żieda ma' dak li ġie ingħad fir-risposta ġie preżentata mill-Awtorita tad-Djar, jiġi rilevat li l-Att XXIV tal-2021 li daħal fis-seħħ fl-1 ta' Ġunju 2021, jagħti ukoll rimedju xieraq għal kull leżjoni tad-dritt fundamentali tal-propjeta li sid seta ġarrab jew jista qiegħed iġarrab meta u jekk il-propjeta tiegħu kienet milquta bil-liġijiet tal-kera u , jew b'Ordni ta' rekwiżizzjoni.

Fil-fatt fl-Art 11 tal-Kap 125 (Att Dwar id-Djar), ġie introdott Sub-Art (5) li permezz tiegħu, sid li għandu l-fond tiegħu rekwiżizzjonat u użat bħala residenza jista jitlob li l-kumpens li qed jitħallas jiġi awmentat għal mhux aktar minn 2% tal-valur tiegħu.

Rat id-digriet kamerali ta' din il-Qorti mogħti fil-15 ta' Lulju 2021 (fol 62 et seq) u li permezz tiegħu, ġiet nominata bħala perit tekniku, a spejjeż provviżorjament għar-rikorrenti, il-**Perit Marie Louise Caruana Galea** sabiex taċċedi fil-fond mertu tal-kawża u tistabilixxi l-valur lokatizju ta' dan il-fond għaż-żmien mill-1966 sal-preżentata tar-rikors odjern, b'intervalli ta' 5 snin matul il-perjodu kollu.

Rat ir-rapport tal-Perit Tekniku nominata mill-Qorti intavolat fis-17 ta' Novembru 2021 u mahluf fit-22 ta' Novembru 2022 (fol 68 et seq).

Rat in-nota tal-intimata Awtorita` tad-Djar, intavolata fis-26 ta' Novembru 2021 (fol 88), li permezz tagħha ppreżentat affidavit ta' Andrew Xuereb bid-dokumenti annessi (fol 89 sa 94).

Rat illi fl-udjenza tad-29 ta' Novembru 2021, id-difensuri tar-rikorrenti u tal-intimati l-Avukat tal-Istat u s-Segretarju Permanenti tas-Saħħa ddikjaraw illi ma kellhomx aktar provi x'jipproduċu.

Rat illi fl-udjenza tat-23 ta' Frar 2022, id-difensuri tal-partijiet kollha ddikjaraw illi ma kellhomx aktar provi x'jipproduċu.

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet finali estensivi tal-partijiet.

Rat illi fl-udjenza tat-8 ta' Ġunju 2022, il-partijiet kollha qabblu li l-kawża setgħet titħalla għal-llum għad-deċiżjoni.

Ikkunsidrat:

Illi mill-provi prodotti, jirriżultaw is-segwenti **fatti**:

Illi r-rikorrenti **Jason Borg,** spjega fl-affidavit tiegħu u ppreżenta numru ta' dokumenti relattivi, il-provenjenza tat-titolu tiegħu u t'oħtu, il-ko-rikorrenti Dottor Claudia Borg, fir-rigward tal-propjeta` mertu ta' din il-vertenza, ossia, l-fond numru **14 ġja 9, Summit Square ġja Birżebbuġa Square, Birżebbuġa** li oriġinarjament kienet tappartjeni lill-omm ir-rikorrenti Mary Antoinette sive Antoinette Borg nee` Bonnici.

Jispjega li omm ir-rikorrenti kienet akkwistat il-fond *de* quo permezz ta' kuntratt ta' diviżjoni fl-atti tan-Nutar Nicola Said datat 11 ta' Lulju 1979. Sussegwentament, hi mietet fit-2 t'Awwissu 2014 u abbażi tat-testment fl-atti tan-Nutar Eric Wadge datat il-5 ta' Settembru 2013, il-propjeta` *de quo* ddevolviet favur ir-rikorrenti.

Illi għalhekk mill-provi mhux kkontestati jirriżulta li r-rikorrenti huma l-proprjetarji uniċi tal-fond numru 14 ġja 9, Summit Square ġja Birżebbuġa Square, Birżebbuġa.

Illi r-rikorrenti **Jason Borg,** fl-istess affidavit tieghu, jispjega li l-propjeta` in kwistjoni, meta ġiet akkwistata minn ommu kienet ġiet rekwiżizzjonata mill-Awtorita` tad-Djar sabiex tintuża bħala *Primary Health Clinic* fl-aħħar tas-snin sebgħin versu l-kera ta' tlieta u disgħin Ewro u tmintax -il ċenteżmu (€93.18) fis-sena.

Isostni li hu flimkien ma' otħu u ma' ommu qabilhom, ġew mċaħħda mit-tgawdija tal-propjeta` de quo, mingħajr speranza reali li jieħdu lura l-pussess tal-fond u mingħajr ma ġew mogħtija kumpens xieraq għat-teħid sfurzat tal-fond.

Jgħid li l-liġijiet in kwistjoni qed jiksru d-drittijiet Kostituzzjonali tagħhom u li hu u oħtu, flimkien ma' ommu qabilhom, soffrew danni kbar minħabba din il-leżjoni.

Jispjega li l-ammont ta' taxxa ta' suċċessjoni li ħallsu fuq dan il-fond qatt m'huma ser jirkuprawh bil-kera miżera li qegħdin jirċievu.

Ikkunsidrat Ulterjorment:

Illi fl-affidavit tiegħu, l-intimat **Andrew Xuereb bħala rappreżentant tal-Awtorita` tad-Djar** jgħid li fil-25 ta' Ottubru 1978, is-Segretarju tad-Djar ħareġ ordni ta' rekwiżizzjoni numru 41460 fir-rigward tal-fond in kwistjoni u dan flimkien mal-fond bin-numru 10. Sussegwentament, din ġiet irtirata fis-6 ta' Diċembru 1978 fil-konfront biss tal-fond bin-numru 10.

Fis-6 ta' Frar 1979, il-fond ġie allokat lil certu Fenech u in segwitu għal dan, proprju fl-1 ta' Settembru 1980, il-fond ġie allokat lic-*Chief Government Medical Officer* sabiex jintuża bħala Health Clinic versu l-kera ta' erbgħin Lira Maltin (Lm40) fis-sena, li kellha titħallas lis-sidien direttament.

Ikkunsidrat Ulterjorment:

Illi l-**Perit Tekniku Marie Louise Caruana Galea,** b'rapport ippreżentat fit-22 ta' Novembru 2021 (fol 68 et seq), irrelatat li l-valur tal-fond in kwistjoni fis-suq liberu kien ta' mija u għoxrin elf Ewro (€120,000).

Bħala valur lokatizzju tal-fond, dan huwa indikat fir-rappot taghha kif mitlub, f'intervalli ta' tliet snin mis-sena 1966 sas-sena 2021, u jirriżulta illi l-kera ġusta tal-valur tal-prorpjeta' fuq is-suq kellha tkun:

1966 sa 1970	€1319 fis-sena	€6,595 ta' ħames snin
1971 sa 1975	€1471 fis-sena	€7,085 ta' ħames snin
1976 sa 1980	€1923 fis-sena	€9,615 ta' ħames snin
1981 sa 1985	€3064 fis-sena	€15,320 ta' ħames snin
1986 sa 1990	€3255 fis-sena	€16,275 ta' ħames snin
1991 sa 1995	€3515 fis-sena	€17,575 ta' ħames snin
1996 sa 2000	€4128 fis-sena	€20,640 ta' ħames snin
2001 sa 2005	€4690 fis-sena	€23,450 ta' ħames snin
2006 sa 2010	€5284 fis-sena	€26,240 ta' ħames snin
2011 sa 2015	€5937 fis-sena	€29,685 ta' ħames snin
2016 sa 2019	€6,292 fis-sena	€25,168 ta' erba' snin
2020 sa 2021	€6,600 fis-sena	€13,200 ta' sentejn

Għal total ta' kera komplessiva ta' mitejn u għaxart elef, tmien mija u tmienja u erbgħin Ewro (€210,848) mis-sena 1966 sal-aħħar tas-sena 2021, bħala intorjtu ta' kera illi kien ikun giust u ekwu skond il-valur tal-fond fis-suq liberu.

Il-Qorti ma tħossx illi hemm raġunijiet sabiex tvarja dak stabbilit mill-Perit minnha mqabbad.

Ikkunsidrat Ulterjorment:

Illi mis-**sottomissjonijiet** magħmula mill-partijiet, il-Qorti tislet is-segwenti:

Ir-rikorrenti fis-sottomissjonijiet tagħhom illimitaw ruħhom sabiex jagħmlu sottomissjonijiet biss dwar il-*quantum* ta' kumpens illi huma jippretendu illi għandhom jirċievu.

Isostnu li bil-prinċipji ta' kalkolu ta' kumpens kif stabbiliti fid-deċiżjoni tal-Qorti Ewropeja **Cauchi v Malta,** deċiża fil-25 ta' Marzu 2021, l-kumpens dovut lilhom m'għandux ikun inqas minn wieħed u tmenin elf, sitt mija u tnejn u sittin Ewro u tmenin ċenteżmu (€81,662.80). Dan l-insenjament ġie riaffermat fis-sentenza **Erika Gollcher et vs Avukat tal-Istat et** deċiża mill-Qorti Kostituzzjonali fis-26 ta' Jannar 2022.

B'referenza għad-deċżijoni **Sammut Carmel sive Charles vs Dimech Maria Stella et** deċiża mill-Qorti Kostituzzjonali fis-26 ta' Mejju 2021[2] jinsistu li l-kumpens għandu jitħallas għall-perjodu kollu tal-kirja u mhux minn dakinhar li saru sidien tal-propjeta`.

Isostnu li il-kumpens pekunjarju għandu jitħallas oltre` d-danni morali, liema danni morali b'referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Henry Deguara Caruana Gatto vs L-Avukat tal-Istat** et, deċiża mill-Qorti Kostituzzjonali fit-23 ta' Novembru 2020, għandu jkun fl-ammont ta' ħames mitt Ewro (€500) għal kull sena ta' ksur tad-drittijiet fundamentali.

B'referenza għad-deċiżjoni fl-ismijiet **Evelyn Montebello v Avukat Ġenerali et** deċiża fit-13 ta' Lulju 2018, isostnu li m'għandhux jingħata widen l-argument fejn jingħad illi dewmien da parti tar-rikorrenti sabiex jipproċedu b'dawn il-proċeduri għandu jwassal għal tnaqqis fil-kumpens.

B'referenza għad-deċiżjoni fl-ismijiet **Anna Galea et v Avukat Ġenerali et** deċiża fl-24 ta' Ottubru 2019, isostnu li l-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri għandhom jiġu sapportati fl-intier tagħhom mill-intimat Avukat tal-Istat.

Ikkunsidrat ulterjorment

Illi fin-nota tagħha, l-**Awtorita` tad-Djar** in sostenn tal-eċċezzjonijiet taghha ssostni li l-ħruġ ta' ordni ta' rekwiżizzjoni u s-sussegwenti allokazzjoni minnha nnifisha ma tiksirx id-disposizzjonijiet ta' l-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropeja[3].

Fir-rigward ta' kumpens issostni li dan għandu jkun wieħed ta' riżerċiment u mhux ta' danni ċivili u dan anke minħabba li r-rikorrenti naqsu milli juru li huma tilfu xi kirjiet

---

[2] Kif ukoll Alessandra Armla minn Noel Radmilli vs Joseph Ellul et deċiża mill-Qorti Kostituzzjonali fl-14 ta' Diċembru 2018 u Radmilli v Malta deċiża mill-Qorti Ewropea fit-13 ta' Jannar 2022.

[3] **Carmelo sive Charles u Josephine konjuġi Massa vs Id-Direttur għall-Akkomodazzjoni Soċjali et**, deċiża mill-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili (Sede Kostituzzjonali) fis-27 ta' Ottubru 2011, **Louis Apap Bologna vs Calcidon Ciantar** deċiża mill-Qorti Kostituzzjonali fl-24 ta' Frar 2012.

jew soffrew xi żvantaġġi ekonomiċi.[4] Oltre` minn hekk, tgħid li ma nġiebet ebda prova da parti tar-rikorrenti li turi li huma tilfu xi kirjiet jew sofrew xi żvantaġġi ekonomiċi konkreti tul dan iż-żmien.[5]

Minbarra dan, issotni li huwa sorprendenti u inkomprensibbli li r-rikorrenti qatt ma ħadu azzjoni sabiex titneħħa l-ordni ta' rekwiżizzjoni u tgħid li tali dewmien għandu jkollu l-effett li jnaqqas kwalunkwe kumpens li jistgħu jingħataw.[6]

B'referenza għas-sentenza fl-ismijiet **81 & 82 Ltd vs Awtorita tad-Djar** deċiża fil-14 ta' Ġunju 2018, issostni li talba għal dikjarazzjoni ta' leżjoni ibbażata fuq l-Artikolu 37 għandha tiġi miċħuda ai termini tal-Artikolu 47(9) tal-Kostituzzjoni u dana gja la darba r-rikorrenti qedgħin jattakkaw il-Kap 125 tal-Liġijiet ta' Malta.

B'referenza għad-deċiżjoni fl-ismijiet **Doreen Grima et vs Awtorita` tad-Djar** deċiża fit-3 ta' Diċembru 2020, issostni li jekk kemm -il darba hemm leżjoni din għandha tkun biss minn meta r-rikorrenti saru sidien tal-propjeta *de quo.*

Ikkunsidrat Ulterjorment

Minn naħa tiegħu, **l-Avukat tal-Istat**, jissottometti li l-azzjoni odjerna ma tistax tirnexxi billi r-rikorrenti qegħdin jattakkaw liġi li mhix applikabbli għall-fattispeċi tal-każ odjern. Jgħid li la darba l-każ jikkonċerna post rekwiżizzjonat, allura il-liġi applikabbli hija dik kontenuta fil-Kap 125 tal-Liġijiet ta' Malta u mhux il-Kap 69 tal-Liġijiet ta' Malta. B'referenza għad-deċiżjoni tal-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fl-ismijiet **Markiża Agnese Gera de Petri vs Direttur ta' l-Akkomodazzjoni Soċjali,** deċiża fis-27 ta' Jannar 2003, isostni li r-rapport li jinħoloq bejn s-Segretarju tad-Djar u l-persuna akkomodata ma huwiex rapport ta' lokazzjoni iżda rapport regolat mill-Housing Act. Jagħmel referenza wkoll għall-artikolu 44 tal-Kap 69 li jeskludi d-disposizzjonijiet tal-istess Att għall-fondi rekwiżizzjonati.

Dwar l-improponibilita' tal-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta, l-Avukat tal-Istat jissottometti fl-ewwel lok illi qed jingħad dan ai termini tal-Artikolu 47(9) tal-Kostituzzjoni, stante li din l-liġi daħlet fis-seħħ fid-19 ta' Ġunju 1931 u għalhekk żmien qabel Marzu 1962[7]. Isostni li anke l-Kap 125 huwa improponibli taħt l-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta.[8]

Illi għal dak li għandu x'jaqsam mal-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni, jekk kemm -il darba dina l-Qorti jidhrilha illi l-kirja hija waħda ai termini tal-Kap 69 tal-Liġijiet ta' Malta, jgħid li m'għandux jinsab ksur. In sosten ta' dan isostni li t-tiġdid awtomatiku tal-lokazzjoni u l-kontroll fuq l-ammont tal-kera jistgħu jikkostitwixxu forma ta' inteferenza fl-użu tal-propjeta` fil-parametri tat-tieni paragrafu tal-ewwel artikolu u għalhekk irid jiġi eżaminat jekk tali kontroll hux

[4] Philip Grech pro et noe vs Direttur Akkomodazzjoni Soċjali et deċiża fis-17 ta' Diċembru 2010 u Victor Gatt et vs Avukat Ġenerali et tal-5 ta' Lulju 2011.
[5] Helen Schembri et vs Anthony George Zahra noe deċiża fit-28 ta' Settembru 2012.
[6] **Maria Ludgarda sive Mary Borg et vs Rosario Mifsud et** deċiża mill-Qorti Kostituzzjonali fid-29 ta' April 2016
[7] Patricia Curmi et vs Avukati Ġenerali, Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (Sede Kostituzzjonali), 27 ta' Frar 2020
[8] Mary Azzopardi pro et noe et vs Awtorita tad-Djar deċiża mill-Qorti Kostituzzjonali fil-31 ta' Awwissu 2021.

ġustifikat taħt il-Konvenzjoni Ewropea. B'referenza għal **Hutten-Czapska v. Il-Polonja** isostni li interfernza mill-istat hija permessibli jekk kemm il-darba:

i. Il-miżura meħuda mill-istat tkun saret taħt qafas legali
ii. L-iskop tal-miżura kien wieħed għal għan leġittimu
iii. Li l-miżura żammet bilanċ ġust u proporzjonat bejn l-għan soċjali u l-ħtieġa li jiġu rispettati d-drittijiet fundamentali tas-sidien.

Isostni li l-ewwel element jinsab pjenament sodisfatt u dana stante li huwa rikonoxxut li l-Istat jista` jinterferixxi għal skopijiet favur l-inkwilini. Fir-rigward tat-tieni element jgħid li ġie bosta drabi mtenni kemm mill-qrati lokali u kemm mill-organi tal-Kunsill tal-Ewropa li l-Istat huwa fil-liberta` li jekk ikun meħtieġ jgħaddi liġijiet biex jikkontrolla l-użu tal-propjeta` għall-interess ġenerali u huwa ben akkolt il-kontroll tal-propjeta` fil-qasam tal-akkomodazzjoni soċjali huwa permessibbli u ma jirriżultax mill-atti tal-kawza li l-intimati ma jistħoqqilhomx din il-protezzjoni mogħtija lilhom mil-liġi. Fir-rigward tat-tielet rekwiżit isostni li r-rikorrenti ma wrewx li ġarrbu xi piż eċċessiv u sproporzjonat minħabba l-liġijiet tal-kera.

Isostni li r-rikorrenti, sakemm l-azzjoni hi msejsa fuq l-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll, ma jistgħux jitolbu kumpens li jmur lura aktar mill-1987 u dan stante li dan kien qabel ma daħlet fis-seħħ il-Konvenzjoni Ewropeja. F'dan ir-rigward isostni wkoll li m'għandux jinkorri spejjeż tal-Perit Tekniku nominat mill-Qorti tas-snin qabel l-1987. Isostni wkoll li jekk kemm -il darba hemm leżjoni din għandha tkun biss minn meta r-rikorrenti saru sidien tal-propjeta *de quo.*

Ikkunsidrat ulterjorment:

Illi fis-sottomissjonijiet tiegħu, is-Segretarju Permanenti fi ħdan il-Ministeru tas-Saħħa, jissottometti li r-rikorrenti minn jeddhom assoġġettaw ruħhom għad-disposizzjonijiet tal-Kap 69 tal-Liġijiet ta' Malta u dana stante li meta huma wirtu l-propjeta fl-2014 huma aċċettaw il-propjeta` kif kienet, u ċioe li kienet diġa` sservi bħala *Health Clinic*.

Isostni li l-ebda ksur tal-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropea ma jista jinsab qabel l-1987, u ċioe` qabel id-dħul tal-Konvenzjoni Ewropeja[9]. Isostni li l-azzjoni hija improponibbli wkoll taħt l-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni u dana ai termini tal-Artikolu 47(9) tal-istess Kostituzzjoni.[10]

Isostni li ma hemmx ksur tal-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropeja u dana stante li jaqgħu fil-kategorija tal-użu tal-propjeta` li l-istat jista` jagħmel mingħajr ma ileda d-drittijiet tas-sidien.[11]

Isostni li jekk kemm -il darba jitlef il-protezzjoni tal-kirja tkun saret inġustizzja soċjali miegħu. Jgħid li b'hekk ma jkunx hemm verament bilanċ bejn l-interessi tiegħu u tar-

[9] AIC Joseph Barbara et vs Onorabbli Ministru deċiża mill-Qorti Kostituzzjonali fis-17 ta' Ottubru 2007
[10] Nazzareno Galea et vs Giuseppe Briffa deċiża mill-Qorti Kostituzzjonali fit-30 ta' Novembru 2021
[11] Zammit et vs Malta deċiża mill-Qorti Ewropea fit-12 ta' Jannar 1991, James & Others vs United Kingdom deċiża mill-Qorti Ewropea fil-21 ta' Frar 1986, Fleri Soler & Camilleri vs Malta deċiża mill-Qorti Ewropea fis-26 ta' Settembru 2006.

rikorrenti. Iżid li f'dak li hu kumpens pekunjarju, ir-rikorrenti ma ġabu l-ebda prova konkreta li ġarrbu telf reali.

Ikkunsidrat ulterjorment:

Illi stabbiliti il-fatti u magħrufa s-sottomissjonijiet tal-partijiet għalhekk, il-Qorti sejra qabel xejn tghaddi sabiex tikkunsidra l-proponibbilita` o meno tal-azzjoni mressqa mir-rikorrenti.

Jirriżulta li r-rikorrenti sejjsu l-azzjoni tagħhom fuq l-allegat ksur tad-drittijiet fundamentali tagħhom kif sanċiti mill-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni u mill-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropeja, u dana bl-operazzjoni tal-Kap 69 tal-Liġijiet ta' Malta.

Jirriżulta b'mod ċar u inekwivoku, anke mir-rikors promotur stess, li l-propjeta` ttieħdet mill-pussess tal-antekawża tar-rikorrenti permezz ta' Ordni ta' Rekwiżizzjoni u ma nġiebet l-ebda prova li l-imsemmija ordni ta' rekwiżizzjoni m'għadhiex fis-seħħ. Anzi mill-provi prodotti mill-Awtorita` tad-Djar m'hemm l-ebda dubju f'moħħ il-Qorti li tali ordni għadha attiva u fis-seħħ.

Il-Qorti rat id-disposizzjonijiet tal-**Artikolu 44 tal-Kap 69 tal-Liġijiet ta' Malta** li jgħid is-segwenti:

> *44.(1) Għall-għanijiet ta' din l-Ordinanza l-kelma "kirja" titqies li tħaddan–*
>
> *(a) kull konċessjoni ta' enfitewsi għal anqas minn sittax-ilsena; u*
>
> *(b) minkejja kull patt kuntrarju, kull ftehim li b'riħtu xiħadd ġie milqugħ bi ħlas ta' kull tant żmien f'xi fond li ma jkunx u lukanda jew alloġġ bil-liċenza għal hekkmingħand il-Pulizija; u*
>
> *(ċ) kull ftehim ieħor li bih xi jedd reali jew persunali fuqxi fond, liema jedd iħaddan dak tal-okkupazzjoni ta'dak il-fond, jingħata taħt xi titolu oneruż jew kommutativ għal xi żmien, sew jekk dak iż-żmienhuwa stabbilit billi jissemma xi jum għalih jew jekkikun jista' jiġi stabbilit b'riferenza għal xi ġrajja futurali tkun żgura jew li ma tkunx żgura.*
>
> ***(2) Id-disposizzjonijiet ta' dan l-artikolu ma jgħoddux għat-tqegħid ta' nies mill-Gvern f'fondi rekwiżizzjonati.***[12]

Il-Qorti tagħmel referenza wkoll għal dak li qalet il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fis-sentenza fl-ismijiet **Markiża Agenese Gera De Petri vs Direttur tal-Akkomodazzjoni Soċjali** deċiża fis-27 ta' Jannar 2003:

> *"...r-rapport li jinholoq bejn id-Direttur ghall-Akkomodazzjoni Socjali (fil-passat maghruf bhala s-Segretarju tad-Djar) u l-persuna akkomodata*

[12] BOLD - Emfażi tal-Qorti

ma huwiex rapport ta' lokazzjoni vera u proprja izda rapport sui generis regolat mill-Housing Act u d-disposizzjonijiet amministrattivi applikabbli ("Maggur Charles Vella -vs Henry Brincat", Appell Civili, 23 ta' Mejju 1969; "Paolo Casha -vs- Giuseppi Meli", Appell, Sede Inferjuri, 6 ta' Marzu 1974)..."

Il-Qorti tirrerferi wkoll għall-**Artikolu 2 tal-Kap 125 tal-Liġijiet ta' Malta** li jiddefinixxi t-termini 'rekwiżizzjoni' u 'rekwiżizzjonat' kif ġej:

"rekwiżizzjoni" tfisser it-teħid ta' pussess ta' bini jew il-ħtieġa lil-bini jitħalla f'idejn l-awtorità li toħroġ ir-rekwiżizzjonijiet;

"rekwiżizzjonat" tfisser il-persuna jew persuni li mill-pussess tagħha jew tagħhom ikun meħud bini b'rekwiżizzjoni maħruġa mill-awtorità li toħroġ ir-rekwiżizzjonijiet

Imbagħad fl-**Artikolu 3** tal-istess Att jistipula s-segwenti:

***3**.Jekk id-Direttur għall-Akkomodazzjoni Soċjali jidhirlu li hu meħtieġ jew xieraq li jagħmel hekk fl-interess pubbliku, iżda biss bil-għan biex jipprovdi lin-nies lok fejn wieħed jista' jgħammar jew biex jiżgura t-tqassim xieraq ta' dawk il-postijiet fejn wieħed jista' jgħammar, huwa jista' joħroġ rekwiżizzjoni għal kull bini, u jista` jagħti struzzjonijiet li jidhirlu li huma meħtieġa jew xierqa sabiex ir-rekwiżizzjoni tista' jkollħa effett u tkun tista' sseħħ.*

Ma hemmx dubju f'moħħ din il-Qorti li l-Ordni ta' Rekwiżizzjoni esebita in atti bħala Dok AX1 (fol 91) hija l-Ordni kkontemplata mill-Artikolu 3 tal-Kap 125 tal-Ligijiet ta' Malta, tant illi huwa indikat car illi dik l-ordni kienet qed tinghata bis-sahha tas-setghat moghtija bl-Att II tal-1949. Dan huwa accettat mir-rikorrenti tant illi kemm fir-rikors promotur (vide premessa 12) u kif ukoll fl-affidavit tar-rikorrent Jason Borg, jingħad b'mod ċar u inekwivoku li l-propjeta` *de quo* hija soġġetta għal Ordni ta' Rekwiżizzjoni.

Il-Qorti tagħmel referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Christopher Sella noe et vs Laurence Ancilleri et** deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (Sede Kostituzzjonali) tad-29 ta' April 2022, fejn il-Qorti qalet is-segwenti:

11. Il-Qorti trid turi t-tħassib tagħha għaliex fil-kawża odjerna, ir-rikorrenti ħadu attitudni pjuttost leġġera fir-rigward tal-provi li kellhom iressqu quddiemha. Dan huwa każ ċar fejn il-partijiet naqsu milli jġibu l-provi meħtieġa sabiex din il-Qorti tkun tista' tagħti l-ġudizzju tagħha kif mitlub. Iżda fuq bilanċ ta' provi jirriżulta ċar li l-kirja in kwistjoni ma japplikawx għaliha d-disposizzjonijiet tal-Kap 69, iżda hija riżultat ta' konċessjoni enfitewtika li ġiet fi tmiemha u li ġiet ikkonvertita f'kirja, u

għalhekk il-lanjanza tar-rikorrenti kellha tkun ibbażata fuq il-Kap 158. Il-Qorti tifhem li r-rikorrenti huma eredi ta' din il-proprjetà, li jistgħu jargumentaw li huma sprovvisti mid-dokumenti u minn informazzjoni dwar kif ġraw il-fatti. Madanakollu kwistjonijiet ta' titolu jistgħu faċilment jiġu vverifikati minn riċerki li jsiru fir-Reġistru Pubbliku. F'dan ir-rigward il-Qorti ma tistax tifhem għal liema raġuni l-avukat difensur tal-intimati vverbalizza quddiem il-Qorti li l-kirja bdiet fl-1990, u naqas milli jispjega l-fatti kif inhuma, minkejja li kellu l-mezzi biex jivverifika b'liema mod l-intimati akkwistaw il-pussess tal-fond b'titolu ta' kera. In vista ta' dawn il-konsiderazzjonijiet, din il-Qorti ma tistax tilqa' t-talbiet tar-rikorrenti safejn dawn huma bbażati fuq il-Kap. 69 tal-Liġijiet ta' Malta.

12. Quddiem dan in-nuqqas daqstant gravi fil-provi miġjuba, din il-Qorti sejra tastjeni milli tieħu konjizzjoni ulterjuri tal-kumplament tat-talbiet tar-rikorrenti, stante li l-azzjoni tagħhom mhijiex ibbażata fuq il-Kap. 158 kif kellu jkun. Huwa minnu li l-artikolu 1531Ċ tal-Kap. 16, li r-rikorrenti jikkontendu li wkoll huwa leżiv tal-jeddijiet fundamentali tagħhom, japplika ugwalment għall-Kap. 69 u għall-Kap 158. ***Iżda l-Qorti mhix disposta li tagħti l-ġudizzju tagħha dwar jekk dan l-artikolu partikolari tal-liġi huwiex leżiv tal-jeddijiet tar-rikorrenti, ladarba dawn ibbażaw l-azzjoni tagħhom fuq kawżali żbaljata,***[13] *u naqsu milli jindikaw b'mod ċar kif l-intimati akkwistaw il-pussess tal-fond b'titolu ta' kera, liema prova kienet tinkombi fuq ir-rikorrenti li jġibu.*

B'mod simili, din il-Qorti tosserva li fil-kawża odjerna, ir-rikorrenti ppreżentaw il-provi b'mod pjuttost leġġer u minkejja li huma stess għamlu l-prova permezz tal-affidavit tar-rikorrent Jason Borg li l-propjeta` kienet soġġetta għal Ordni ta' Rekwiżizzjoni li saħansitra ġie ppresentat bħala dokument mill-Awtorita' intimata, huma naqqsu milli jivverifikaw il-liġi applikabbli għal tali Ordnijiet ta' Rekwiżizzjoni u l-inapplikabilita' tal-KAP 69 ghar-relazzjoni ezistenti bejn il-partijiet.

Oltre` minn hekk, din il-Qorti tosserva ukoll li ħadd mit-tliet intimati ma ssolleva dan il-punt fir-risposta tiegħu minkejja l-fatt li l-Ordni ta' Rekwiżizzjoni tissemma fir-rikors promotur u li l-affidavit tar-rikorrenti Jason Borg kien ippreżentat mal-istess rikors promotur. Lanqas l-intimata Awtorita` tad-Djar stess, li appuntu kellha l-Ordni tar-Rekwiżizzjoni fil-pussess tagħha u saħansitra aċċennat għall-Kap 125 tal-Liġijiet ta' Malta fir-risposta ulterjuri tagħha, ma ressqet quddiem din il-Qorti din l-eċċezzjoni. Kien biss fl-istadju tas-sottomissjonijiet finali li l-intimat Avukat tal-Istat aċċenna propju għall-fatt li r-rikorrenti kienu bbażaw t-talba tagħhom fuq kawżali żbaljati.

Il-fatt li eccezzjoni formali f'dan is-sens ma gietx sollevata, dan m'ghandux ifisser illi l-Qorti tista' tevita r-responsabilita` li tindaga dwarha hi stess.

Il-Qorti sejra ghalhekk tindirizza t-talbiet tar-rikorrenti u riferibilment għall-fatt li l-ksur lamentat mir-rikorrenti ġie bbażat fuq il-Kap 69 tal-Ligijiet ta' Malta. F'dawn il-

[13] Emfażi tal-qorti

proċeduri ma nġabet l-ebda prova fil-forma ta' kuntratt, ftehim lokatizju jew xi forma ta' dokument ieħor, li bis-saħħa tiegħu l-Qorti tista' tiddetermina jekk il-lanjanza tar-rikorrenti abbażi tal-applikazzjoni tal-Kap 69 tal-Ligijiet ta' Malta hix ġustifikata jew le. Anzi, bil-kontra, il-prova illi ghanda quddiemha l-Qorti hi illi l-fond de quo kien u ghadu rekwizizzjonat.

In vista tas-suespost, din il-Qorti m'għandha l-ebda dubju li l-propjeta ***14 gja 9, Summit Square gja Birzebbuga Square, Birzebbuga***, kienet u għadha soġġetta għal Ordni ta' Rekwiżizzjoni taħt l-Att Dwar id-Djar, il-Kap 125 tal-Liġijiet ta' Malta, u li għalhekk ma taqax fl-iskop tal-Kap 69 tal-Liġijiet ta' Malta. Din il-Qorti ma tqis illi r-relazzjoni bejn ir-rikorrenti u l-inkwilini hija regolata bil-Kap 69 tal-Ligijiet ta' Malta kif premess mill-istess rikorrenti.

Konsegwentament ma jista' qatt jinstab li hemm l-ebda leżjoni tad-drittijiet fundamentali kif sanċiti bl-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni u bl-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropea fil-konfront tar-rikorrenti permezz tal-operazzjonijiet tal-Kap 69 tal-Liġijiet ta' Malta kif effettivament mitlub, għaliex il-KAP 69 tal-Ligijiet ta' Malta mhux applikabbli għal dan il-każ.

Isegwi għalhekk illi din il-Qorti m'għandha l-ebda għażla ħlief li tiċħad it-talbiet tar-rikorrenti stante li huma bbażżati fuq kawżali li m'humiex applikabbli. Il-Qorti mhix disposta li tagħti l-ġudizzju tagħha dwar jekk l-operazzjoni tal-KAP 69 tal-Ligijiet ta' Malta huwiex leżiv tal-jeddijiet tar-rikorrenti, ladarba dawn ibbażaw l-azzjoni tagħhom fuq kawżali żbaljata, u jirrizulta illi r-relazzjoni taghhom mal-intimati mhix in effetti regolata bil-KAP 69 tal-Ligijiet ta' Malta.

<u>DECIDE</u>

Għaldaqstant għar-raġunijiet premessi, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi din il-kawża billi tichad it-talbiet tar-rikorrenti, stante li ma jirriżultax li l-Kap 69 tal-Liġijiet ta' Malta li ġie invokat mir-rikorrenti fit-talbiet tagħhom, huwa applikabbli għall-fattispeċi tal-każ odjern.

L-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri huma a karigu tar-rikorrenti.

Onor. Ian Spiteri Bailey
Imhallef

Marisa Bugeja
Deputat Registratur